

**Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)**

**Etapa națională
Proba scrisă
Slatina, 15 mai 2026**

Nivelul claselor V-VI

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

De fapt sunt trei feluri de clopoței: cei mai frumoși stau aninați pe un singur fir, cu o cupă sau două, enorme, deschise spre pământ, și îți dau senzația că vibrează la cea mai mică adiere. Apoi sunt unii micuți și liliachii, cu niște cupe formate din cinci petale ascuțite întoarse în sus, atât de fragili că s-ar putea destrăma în aer, și, în fine, cei care îmi plăceau mai puțin, șifonați și înghesuiți de jur-împrejur pe câte o tijă. Când, pe la trei ani, am aflat cum se cheamă florile astea și mi s-a explicat de ce (cupa e ca un clopot), le-am atribuit automat și proprietățile sonore ale obiectului. Aveam acasă clopoței de sticlă sau de metal și știam cum fac. Când urcam pe Tâmpa așteptam, la orice adiere, să aud sunetul clopoțelilor albaștri, și de ani de zile, chiar și acum, când bate vântul, aștept să aud clinchetul muntelui. Clopoțelii mari, campanulele, cântă cu glas adânc, cei șifonați au o surdină, seamănă mai mult cu un foșnet, iar cei mici abia se aud, ca niște piculine în orchestra naturii. Și toți clopoțelii de pe Tâmpa cântă colorat, de la albastru la mov. Bătrânele clopote din Brașov își găsesc un ecou mic și proaspăt în clopoțelii de pe Tâmpa. Dintr-o prudență pe care numai experiența mi-a inspirat-o, din prea multele momente când diverși copii au râs de ideile mele, m-am obișnuit să nu povestesc nimănui lucrurile astea.

Era plin de clopoței pe Tâmpa, când am urcat, mai ales campanule. Îi mai scuturam din mers, ca să sune, dar nu-mi permiteam să pierd timpul, trebuia să urc în pas cu ceilalți, iar pasul lor era mai mare decât al meu. Am trecut de troița din prima poiană, am intrat în pădure, am urcat pe lângă stâncă piezișă, poleită de atâtea atingeri, care barează la un moment dat poteca, am trecut de intersecția cu cărarea ascunsă care te duce, dacă știi drumul, pe sub bolte verzi, spre serpentine, și am ajuns rapid în șa. De-acolo se putea merge și până la muntele iernilor noastre, Postăvaru, dar acum n-aveam treabă cu el. Ne interesa partea cealaltă a șeii, aflată față-n față cu Ciucașul, Piatra Mare și Bucegii. Părăsiserăm orice potecă. Câte o garofiță de munte de un roșu-cyclam atrăgea privirea. Nu știu de ce mă înveselesc imediat ce văd garofițele astea. Era plin și de alte flori cărora nu le știam numele și de fluturi coada-rânduncii, care parcă aplaudau cu aripile trecerea noastră. Am observat că pe partea exterioară a aripilor culorile erau mai șterse, abia îi puteai distinge de ierburile din jur, dar pe interior, când se întindeau pentru câteva clipe pe flori, erau o splendoare, iar desenul de pe aripi căpăta ochi și sens. Mi-am dat seama mai târziu că și la unii oameni e la fel: în exterior par șterși, adaptați la mediu, dar când își etalează interiorul, și asta se întâmplă de-obicei când se îndrăgostesc, sunt cu totul alții, frumos desenați și colorați, devin deodată plini de miez și de ochi.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

**aninați* = agățați, suspendați

**campanule* = clopoței

**surdină* = fără zgomot, cu glas scăzut

**piculină* = instrument muzical de suflat, asemănător cu un mic flaut

**piezișă* = aplecată, oblică

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Notează, din textul dat, patru cuvinte care aparțin câmpului lexical al *naturii*. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate în text: *adiere*, *fragili*, *glas*, *șterse*. **4 puncte**
3. Transcrie, din text, două figuri de stil diferite, numind tipul acestora. **4 puncte**
4. Scrie un enunț în care să indici ce simte naratorul atunci când urcă pe Tâmpa, ilustrând răspunsul cu o secvență din text. **4 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *Când urcam pe Tâmpa așteptam, la orice adiere, să aud sunetul clopoțelilor albaștri, și de ani de zile, chiar și acum, când bate vântul, aștept să aud clinchetul muntelui*. **4 puncte**

B. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare ce te-a făcut să descoperi măreția naturii. Vei insera următoarele secvențe: *clinchetul muntelui; clopoștii [...] cântă colorat; desenul de pe aripi căpăta ochi și sens.*

20 de puncte

- În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- formularea unui titlu sugestiv **2 puncte**
 - respectarea convențiilor de redactare a textului narativ **6 puncte**
 - inserarea secvențelor date **6 puncte**
 - dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei **6 puncte**

PARTEA II

40 de puncte

Se dă textul:

S-a săvârșit cerul și pământul și toate cele din lăuntrul lor, împodobindu-se fiecare cu frumusețe corespunzătoare, cerul prin strălucirea stelelor, marea și văzduhul prin vietățile înotătoare și zburătoare, iar pământul cu cele mai deosebite plante și animale, care toate fără deosebire au fost aduse cu putere la viață de către voia lui Dumnezeu. Și era pământul plin de tot felul de frumuseți: dând deopotrivă și flori și fructe, iar livezile erau pline de tot ceea ce se poate găsi în ele și toate vârfurile și colinele și toate colțurile și povârnișurile și toate vâlcelele erau presărate cu verdeață și cu tot felul de copaci. [...] Încă nu-și făcuse apariția între viețuitoarele lumii acea falnică și prețioasă ființă care e omul. Căci nu era firesc să apară stăpânul înainte de supuși, ci întâi trebuia pregătită împărăția și abia după aceea urma să aibă loc primirea suveranului. Abia după ce Făcătorul a toate a pregătit din vreme un fel de sălaș împărătesc, așa cum era pământul [...] abia atunci a rânduit Dumnezeu să vină omul în lume, mai întâi ca privitor al atâtor minunății, iar în al doilea rând ca stăpân al lor, pentru ca, folosindu-le, să-și dea seama cine este Cel ce i le-a dăruit.

Sfântul Grigorie de Nyssa, *Despre facerea omului*, „Scrieri”, Partea a doua, P.S.B. 30

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat.

20 de puncte

1. Identifică momentul în care Dumnezeu îl creează pe om, în raport cu celelalte elemente ale creației. **4 puncte**
2. Notează patru elemente ale creației enumerate în text. **4 puncte**
3. Transcrie, din text, două sintagme prin care este descris omul. **4 puncte**
4. Formulează două învățături desprinse din text. **4 puncte**
5. Explică, în 30–50 de cuvinte, secvența: *trebuia pregătită împărăția și abia după aceea urma să aibă loc primirea suveranului.* **4 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți crearea lumii și a omului ca dar al iubirii lui Dumnezeu, valorificând textul dat și experiența ta religioasă/culturală.

20 de puncte

- În redactarea textului, vei avea în vedere:
- prezentarea referatului biblic privind crearea lumii și a omului, ca dar al iubirii lui Dumnezeu; **6 puncte**
 - valorificarea a două idei din textul dat; **6 puncte**
 - valorificarea experienței religioase/culturale; **4 puncte**
 - construirea unor idei creative, adecvate cerinței, conform culturii și spiritualității românești. **4 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
 - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte
 - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
 - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
 - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**